

วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ มี 3 ประการคือ 1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเรียนธรรมะของสามเณรภาคฤดูร้อน 2) เพื่อศึกษาองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ธรรมะของสามเณรภาคฤดูร้อน 3) เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไข การวิจัยในครั้งนี้ใช้วิธีการสัมภาษณ์เจาะลึกผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญจำนวน 15 รูป ประกอบกับการสังเกต วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้หลักตรรกะเทียบเคียงแนวคิดทฤษฎี ควบคู่กับบริบทโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาประกอบ ผลการศึกษาพบว่า

1. พฤติกรรม การเรียนรู้ธรรมะของสามเณรพบว่า

1) พฤติกรรมการใช้เวลาในเวลาเรียน ส่วนใหญ่ใช้เวลาได้ตามที่ทางวัดกำหนด 6-7 ชั่วโมงต่อวัน ส่วนนอกเวลาเรียนพบว่าส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการใช้เวลาในการศึกษาเล่าเรียนธรรมะน้อยมากเพียง 5-15 นาทีต่อวัน (ร้อยละ 46.67) ส่วนสามเณรที่มีพฤติกรรมการใช้เวลาศึกษาเรียนรู้นอกเวลาเรียน 1 ชั่วโมงขึ้นไปต่อวันพบเป็นจำนวนน้อยเพียง ร้อยละ 6.66 โดยพบในสามเณรที่ไม่ได้เรียนรู้ด้วยตนเองและได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนจากครอบครัว

2) พฤติกรรมการศึกษาเรียนรู้พบว่า วิธีการเรียนรู้ธรรมะของสามเณรภาคฤดูร้อนส่วนใหญ่ชอบการอ่านหนังสือ รองลงมาคือวิธีการค้นคว้าจากอินเทอร์เน็ต วิธีการดูสื่อวีดิทัศน์ วิธีการฟังวิทยุ วิธีการสอบถามผู้รู้และวิธีการขบคิดใคร่ครวญจากสิ่งที่ได้ฟังและเห็นมา ตามลำดับ

3) พฤติกรรมการใช้สถานที่สำหรับเรียนรู้ธรรมะนอกเวลาเรียนของสามเณรภาคฤดูร้อนพบว่าส่วนใหญ่ชอบใช้ห้องนอน รองลงมาคือห้องสมุดและสถานที่ที่มีความสงบอากาศดีตามลำดับ

2. องค์ประกอบ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ธรรมะของสามเณร พบว่า

- 1.) ได้รับการสนับสนุนจากครอบครัวและชุมชน
- 2.) ได้รับการสนับสนุนจากวัดโดยการจัดกิจกรรมเสริม
- 3.) ได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนจากโรงเรียน

3. อุปสรรค และแนวทางแก้ไข

ปัญหาอุปสรรคที่สำคัญ พบว่า บุคลากร คือพระวิทยากรและพระพี่เลี้ยงไม่เพียงพอ สถานที่อบรมและที่พักยังไม่มีความพร้อม ห้องน้ำห้องสุขาไม่เพียงพอ สิ่งแวดล้อม ยังไม่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ธรรมะของสามเณร

ข้อเสนอแนะที่สำคัญ

สามสถาบันหลักคือ บ้าน วัด โรงเรียน (บวร) ควรมีการประสานสัมพันธ์เพื่อความสามัคคี ดำเนินกิจกรรมดี ๆ ร่วมกัน และมีการวางแผนอย่างต่อเนื่องในระยะยาว

ภาครัฐหรือองค์กรต่าง ๆ ที่มีอำนาจหน้าที่และมีความรับผิดชอบต่อพระพุทธศาสนา ควรส่งเสริมสนับสนุนงบประมาณ และสื่อเผยแพร่ธรรมะ รวมถึงการจัดอบรมเพื่อเสริมความรู้ให้กับบุคลากรและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

Title of Research Paper	: Summer Session Novices Behavior about Dhamma Learning: Asudy at Wat Sapansam Bangkok
Author	: Prawinyoo Pooripunyo (Seevongdee)
Degree	: Master of Arts (Social Development)
Year	: 2009

This research comprises 3 objectives, i.e., 1) to study the novice's behavior in learning Dhamma; 2) to study components concerning the novice's behavior in learning Dhamma; 3) to study problems, obstacles and ways to correct them. The methods used for data collection are observation and in-depth interviews of 15 key informants. Data analysis is done with logical context description and descriptive statistics.

Findings of the study reveal the followings:

1. The novice's Dhamma learning behavior includes

1.1 Time spent for learning, about 6-7 hours a day corresponding to the Wat's imposition; out of classroom, they spend only about 5-15 minutes per day (46.67%) which is very little. Only 6.7 percent of them spend 1 hour or more for Dhamma learning outside classroom; these novices incline to self learning habit and with family support.

1.2 About learning behavior, reading is the most preferred method, followed by internet search, watching TV., listening to radio, asking questions and solving problems themselves respectively.

1.3 The place used for learning, the most favorite is bedroom, followed by library and places of serenity and good climate respectively.

2. Components concerning the novice's Dhamma learning are:

1. Supports from the family and community.
2. Supports from the Wat with relevant activities.
3. Supports from the school.

3. Problems, obstacles and ways to correct them: The important problem found is inadequate teachers and care-takers, inappropriate location, toilets and environment.

Among important recommendations emerged are the house, Wat and school should co-ordinate well on this matter for better results.